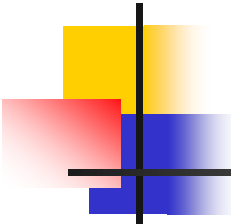
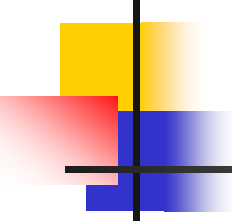

Boj mezi Anglií a Francií o nadvládu v západní Evropě

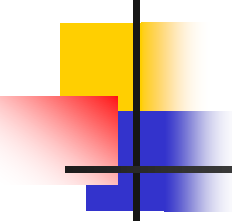

Evropa kolem roku 1430

K zopakování předešlé látky:

- Vpád Normanů do Anglie – Vilém Dobývateľ 1066 anglickým králem.
- Vznikl nejsilnější stát v Evropě za vlády Jindřicha II. Ten ovládal nejen Anglii, ale skoro polovinu Francie. To se nelíbilo francouzskému králi. Došlo k válce, ve které Francie zvítězila.
- Jan Bezzemek – Jindřichův syn oslabil svou moc i na území Anglie.

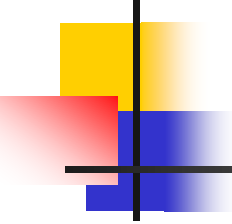

Vznik anglického parlamentarismu

- Mocní feudálové a bohatí obchodníci přinutili krále **Jana Bezzemka**, aby jim dal právo spolurozhodovat o státní politice a správě státu.
- 1215 vydal Jan Bezzemek listinu svobod **Magna charta**.
- Od té doby je v Anglii pravidlem, že se král radí se zástupci šlechty a měst.
- Nemohl např. vypisovat daně bez souhlasu šlechty.
- Tím byl položen **základ anglického parlamentarismu** – první krok k demokracii.

Jan Bezzemek jako anglický král

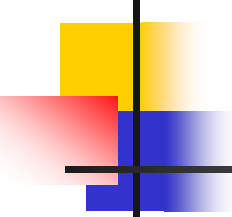
Situace ve Francii

- Francie se za krále Ludvíka IX. po roce 1250 stala mocným státem.
- Např. r. 1309 přinutila papeže, aby přesídlil z Říma do Avignonu, když jeho předchůdce Bonifác VIII. odmítl korunovat francouzského krále Filipa Sličného císařem.
- Francouzská šlechta rovněž přinutila krále, aby svolával tzv. generální stavy, bez jejichž souhlasu nesměl vybírat daně.

Most a Papežský palác v Avignonu

Stoletá válka mezi Anglií a Francií

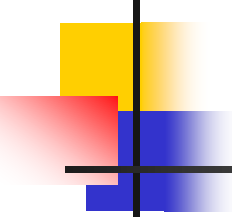
- V roce 1337 vpadla anglická vojska do Francie a zpočátku vyhrávala (oddíly lučištníků, angličtí svobodní sedláci).
- 1346 bitva u Kresčaku – zahynul tam český král Jan Lucemburský (otec Karla IV.). Poté se síly vyrovnaly, když anglický král neměl na žold pro vojáky.
- V roce 1415 se Angličané opět vylodili ve Francii a obsadili velkou část území. Této situace se bále šlechta, rolníci, měšťané i církev.

-
- Bitvy u Kresčaku se na francouzské straně zúčastnili dva čeští králové z rodu Lucemburků, kteří se již tradičně orientovali na spojenectví s pařížským královským dvorem. Byli to panovník Jan Lucemburský a jeho nástupce Karel IV.
 - Král Jan, rytíř, bojovník a diplomat, byl v té době již úplně slepý a život pro něj ztratil cenu. Nechal proto svého koně upoutat mezi koně svých dvou rytířů, kteří ho zavedli do nejprudší bitevní vřavy. Jeho smrt bývá proto považována za jakousi nepřímou, ba přímo vznešenou formu sebevraždy. Jeho poslední slova zřejmě zněla: „*Toho bohdá nebude, aby český král z boje utíkal.*“
 - Svého následníka Karla, který byl nedávno zvolen také králem v říši, nechal násilím odvézt z boje, když zjistil, že bitva je prohraná, neboť si nepřál, aby zahynuli oba čeští králové.

Ilustrace z Kroniky stoleté války

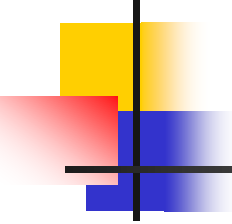
Jana z Arku - devatenáctiletá dívka

- Podle pověstí se dostávala do stavu vytržení, že je povolána osvobodit Francii od Angličanů.
- Dostala se ke králi Karlu VII. – ten ji jmenoval do čela vojska a pod jejím velením vybojovala Francie celkové vítězství nad Anglií.
- Angličané a zrádní Francouzi ji lstí zajali a roku 1430 ji jako kacířku upálili.
- Stoletá válka skončila konečným vyhnáním Angličanů z Francie roku 1453.

Sv. Jana z Arku

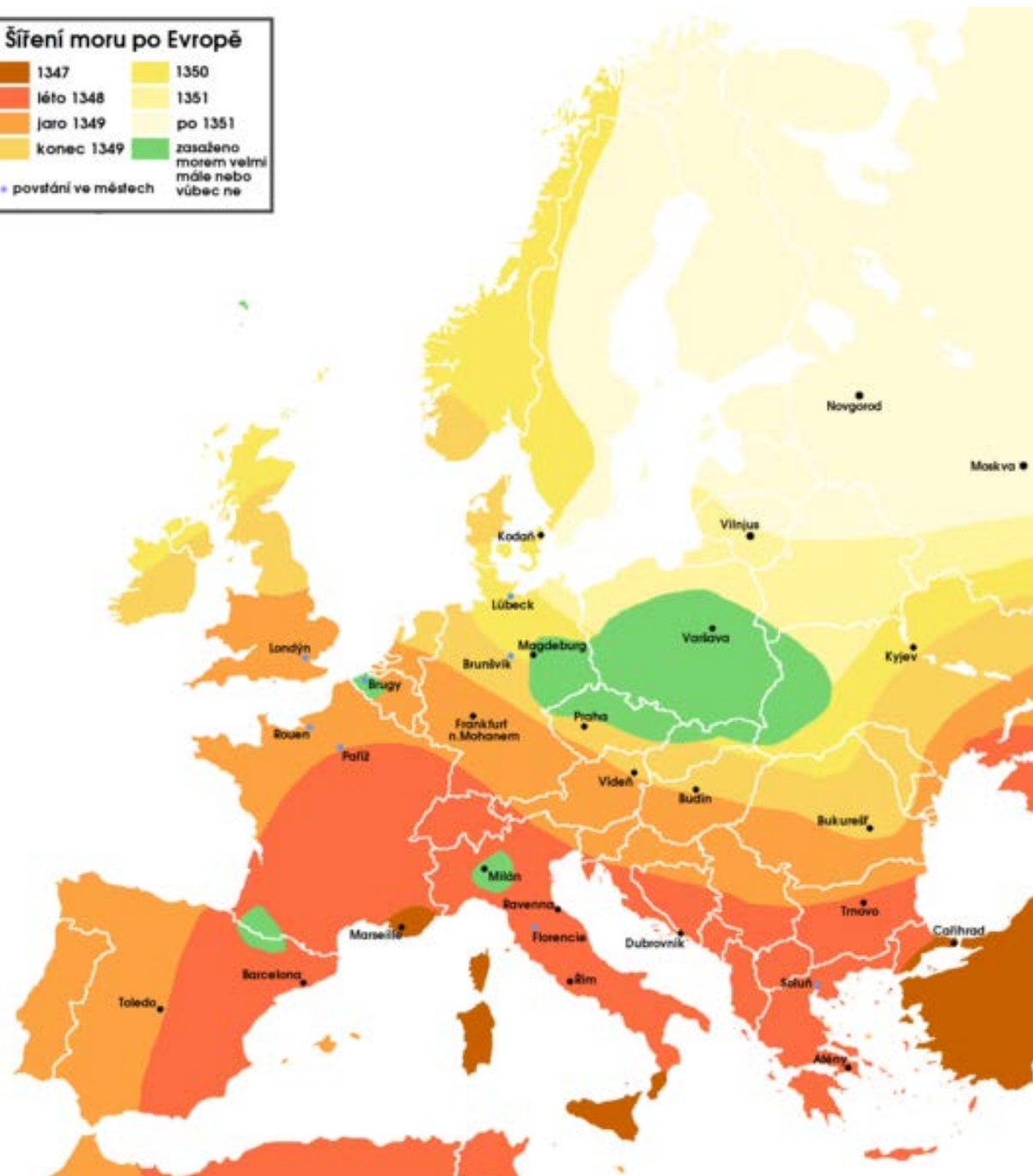
Černá smrt

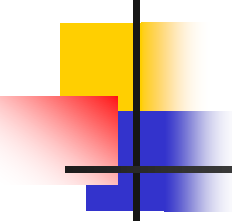
- **Černá smrt** se nazývá epidemie moru, která v polovině 14. století postihla Eurasii. Šlo o smrtelnou nemoc způsobenou bakterií Yersinia pestis, jakou známe i dnes. Vznikla ve střední Asii a s tažením Mongolů se dostala do Evropy.
- Morové epidemie zasahovaly pravidelně Evropu v letech 1348, 1351, 1378, 1380 a ještě více zvyšovaly utrpení prostého lidu.

Vnější příznaky morem nakaženého těla (vyobrazení z [Toggenburské bible](#), 1411)

Šíření moru po Evropě

Opakování

- Jaký význam pro Anglii měla vláda Jana Bezzemka?
- Jakým státem byla Francie ve 13. stol. a co se změnilo ve 14. století?
- Proč vypukla stoletá válka a jaký byl její průběh a důsledky pro lid?
- Kdo byla Jana z Arku?